

Nr. 20.

EESTI SPORDILEHT

Hind 15 senti.

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

IX. aastakäik.

Reedel, 6. juulil 1928. a.

IX. aastakäik.

Amsterdami olümpia afleete

Vasakul Saksa maailma rekordi mees kuulitõukes Emil Hirschfeld, kes tõuganud kuuli 15,79 mtr. Üleval keskel Pariisi 800 meetri võitja inglase Lowe, kes ka praegu suurvormis. Allpool keskel Saksa suursprinter Körnig, paremal Ungari odafleite meister Bela Szepes. All keskel Ameerika sprinter Charles Borah võimlemisharjutusel ja all nurgas Ameerika naistõkkejooksja Henriette Bowen.

Rekordeid staadioni rajal ja hüppekastides

Tundub imelikuna, et on hakatud elustama lõpuks isegi kergejõustikku. Aastaid on kestnud alaline pallilöömine küll hästi, küll halvasti — kuni see lämmatas lõpuks vähegi tasapinnal seisnud jooksuraja ja hüppekastimeeste ettevõtlikkuse. Kaks aastat tagasi ja võib olla ka läinud aastal olime juba seisukorral, mil kergejõustikust enam häbenemata kõnelda ei võidud. Kuigi ka tänava sageli tuleb punastada sama teemi juures, siis on ikkagi praegu seisukord sarnane, mis lubab kõneleda kergejõustiku olemasolust.

Ainult see suur pallivaimustus on palju maksma läinud. Nüüd on juba tõsiasi, et Lätigi meist ette pääsis, rääkimata Poolast, keda Tallinna kergejõustiku õitseajal tõsiselt võtta ei tulnud. Et eestlased veel Soomes kohti võita saaks, kõlab nüüd peaaegu müüdina. Ei tea kas süüdi selles üksi olümpiasuvi, kuid tundub just kui üldist tõusu ja hoovõtmist jooksuväljal, hüppekastide ja heiteringide juures, mis soodustatult vast sagedamatest võistlustest edaspidi päästab ehk eestlasi piinlikkuse tunde eest näha nigelat lätlast 55—56 mtr. odaheitega seisvat ligipääsematus kauguses parematele eestlastele.

Tuleb jällegi viirukit suitsetada Tartule. Need paar rahvusvahelist — Helsingi—Tallinna ja staadioni mälestusvõistlused olid tugevalt Tartu pidupäevad. Kui silmata laulupeoagset võitjate nimestikku, siis on Beldsinski ainuke, kes poolakate-lätlaste järele Tartu mehi võitis, ülejäävas osas võitsid kas lätlased või ainuke poolakas ja kui ei olnud seda ei lätlased ega poolakas, siis figureerisid siin tartlased. Siiski üks Narva mees, meeldivalt üllatanud Kütis, rikkus siin ka veel schabloonid.

Staadioni võistlused põdesid harilikku kergejõustiku haigust. Hea protsent väljakuulutatud ja oodatud muulasi-välismaalasi jäi muidugi tulemata. Kuid see kuulub juba niivõrd kergejõustiku võistluste lahutamatu hulka, et sellest kõnelemata mööda minna oleks võinud. Ikkagi oleks see igale teatav olnud. Seekord olid ärajääjad soomlased Kivi, Borgi ja Loukola näol. Viimased kaks saabusid siiski ja katsusid isegi staadioni rada pühapäevaseks miili demonstratsiooniks, kuid võistlejaid neist ei saanud. Oli selles süüdi liit või nad ise — mine tea. Selgitamisel jäi mulje katla-paja igavesti lahendamata kõnelusprobleemist.

Poolakatest startis üksi Kostrzevski. Tal oli auhindu kaitsta ja seepärast osalt selgegi tema siiatulek, kuigi Leks teda selle eest võib olla ei paita kodus. Kostrzevskil oli lihtne võita 110 ja 400. Seda tegi ta oma vabal äranägemisel ja ei oleks Reisnergi tal kardetavaks saanud ka komistuse ärajäämisel eelviimasel tõkkel. On veel meeles esimesed Baltiiriikide üliõpilaste mängud Tartus. Juba siis jooksis Kostrzevski, ainult sel korral oli Jaanvaldil ja Huugil lihtne jalutuskäik toime tulla poolakaga, nüüd kuulub aga mees Baltikumis ligipääsematul positsioonil, kuna Huuk ja Jaanvald kui jooksjad peaaegu arvesse ei saagi tulla. Lätlaste kvintetis oli rabav Rudsitsi 22 puhtalt 200 meetris. See tundus uskumatuna, kuid pikk vahemaa ülejäävate ees ja teiste aeg

sunnivad sellega nõusse jääma. Rudsitsi pöörasel vedamisel pigistas Schütski 22,8 välja. Vast muutub see nüüd 23. piirimurdmisel sagedamaks ja ei jää enam vägiteoks, nagu see oli enamalt pääsuga alla 23,5-gi. Muus osas ei ületanud Rudsitsi keskmise tasapinna: 11,3 sajas ja 6,84 kauguses on meie mahajäänulgi kättesaadav. Kauguses oligi küllalt erinev konkurents finaalkolmiku Rudsits—Labent—Jakobsoni vahel. Finaali hüppeasus juhtimisele Jakobson 6,53-ga, paar korda tervel võistlusel üle astunud Rudsitsi tegi teise finaalhüppega 6,66, endale tee võidule vabaks. See ei kestnud kaua. Juba järgmine Labenti hüpe oli 6,72, kuid ka selle vedamine kestis ainult järgmise Rudsitsi stardini — mehe viimane kaugus kõlas 6,84 ja võit ühes.

Petkevitsch oli kahtlemata võistluste suurem mees. Et ta 4.12,4 1.500 jooksis, on seletada ainult konkurentsi puudusega, kuna 15.17,0 5.000 meetris jällegi võistlejata, lubab oodata mehelt paremat. 5 ja isegi 10 sekundit ei ole siin liig julge oletus.

Eesti rekord-meestest — neid oli kokku 5, staadioni võistlustel, jääb huvitavamaks Roht. Mees pidi välja langema juba 1,60 juures. Vast kolmas katse õnnestus. Ka hiljem 1,75 juures Kütisega viigile jäädes oli raske eeldada temas nii peatset rekordimeest. 1,80 õnnestus vist teisel hüppel ja edasi rekordkatse 1,85 tuli juba esimesel mehelikult julgel pealeminekul. Tõstetud 1,90 tundus seekord juba liigseks ja kolm asjatut katset tegi mees lihtsast kohusetundest. Rohu kõrval on Kütises uus hüppeanne. Neid on vähe, kes 1,75 meil hüppavad ja 14 piirikolmikus on Klumbergi kõrval ainult Rahn ületanud, nüüd on Kütis sellest duetist teinud trio ja kes julgeb eitada 14,20 löömist temalt koguni Kalkuni rekord oli nauditav, kuid veteraan ei jõudnud ainult kuue heitega selleni. Oli ikkagi vaja lisaheiteid. Normini on nüüd veel ligi pool meetrit järele.

Sara Teitelbaumil on raske olla ainsamaks pioneeriks naiste jooksus. Seda hinnatavam on tema 12,9 100 meetris, kui tuleb jooksta 15 meetrit teistest ees konkurentsi täielikul puudumisel. Ilmar rekord on praegu 12,1 ja seda jooksis hiljuti naine, kes täies võistlusvormis on. Sellepärast tuleb hoiduda liigsetest illusioonidest ka siin Amsterdami teemil. Aasta-päeva võistluste vahelpana oli Paide ja Pärnu meeste teatejooksud kodulinna staadionile. Kumbki meeskond tõi keskliidule tervituse kodust. Paidest oli selleks pikk sõdur Schvejklük läkitus, kuna Pärnu asjaga euroopalikult lühidalt

toime tuli. Mõlema algataja liigutus oli iseestest meeldiv ja soe. Kindral Tõrvand soovib seda koguni traditsiooniks võtta.

Tagajärjed:

100 mtr. — 1. Rudsits, Läti, 11,3; 2. Labent, ASK, 1,5-mtr. järele; 3. Schüts, Tartu Kalev.

200 mtr. — 1. Rudsits 22,0; 2. Schüts 22,8 (uus rekord, endine oli Rähna 23,1); 3. Kesküll, Sport.

400 mtr. — 1. Kostrzewski, Poola 51,7; Muzis, Läti, 51,9; 3. Korol, ASK, 51,9.

800 mtr. — 1. Gern, Tartu Kalev, 2,09; 2. Estam, Kalev, 2,09,4; 3. Mihelson, Tartu Kalev, 2,10,4.

1.500 mtr. — 1. Petkevitsch, Läti, 4,12,4; 2. Martinfels, Läti, 4,17,7; 3. Sarin, Soome, 4,23,2; 4. Korro 4,26,4.

5.000 mtr. 1. Petkevitsch 15,17; 2. Beldsinski, Kalev 15,36,8 (3.000 mtr. 5.000-de sees oli B-1 9,12,5, mis parem vastavast rekordist); 3. Martinfels, Läti 16,40,3; 4. Laas, Tartu Kalev, 16,45,8.

100 mtr. naistele — 1. Teitelbaum, Makkabi, 12,9 (uus rekord, senine oli Einsteini 13,3); 2. Konopinski, Makk., 14,8; 3. Levitan, Makkabi.

110 mtr. tõkkeid — 1. Kostrzevski 16,1; 2. Reisner, ASK, 17,1; 3. Kink, Tartu Kalev, 18,1.

5×200 mtr. — 1. ASK (Korol, Reisner, Martinson, Kitting, Labent) 1,59,0 (uus rekord, senine oli Spordi 2,00,2); 2. Tartu Kalev 2,02,1; 3. Sport 2,02,4.

4×400 mtr. — 1. Sport 3,39,6; 2. Kalev; 3. Tartu Kalev.

3.000 mtr. meeskonna jooksu võitis Kalev. Kaitsevää meeskonna jooksu võitis sv. ühendatud õppeasutuste meeskond. Esimene Estam — 3000 mtr. 10,25,2.

Kuul — 1. Feldmann, ASK, 14,38 (väljaspool võistlust 14,45); 2. Suuk, Kalev, 13,88; 3. Liinat, Kalev, 13,55.

Ketas — 1. Kalkun, Tartu Kalev, 43,51 (uus rekord, püstitatud väljaspool võistlust); 2. Liinat, Kalev, 41,31; 2. Feldmann 39,30.

Oda — 1. Jurgis, Läti, 56,14; 2. Schüts, ASK, 55,56; 3. Verder, Rakvere Kalev, 55,41.

Kaugus — 1. Rudsits 6,84; 2. Labent 6,72; 3. Jakobson, ASK, 6,53.

Kõrgus — 1. Roht, ASK, 1,75, rekordhüppel 1,85 (senine rekord oli Everi 1,825); 2. Kütis, Narva Kalev 1,75; 3. Martinson, ASK, 1,70; 4. Jakobson, ASK, 1,70.

Kolmik — 1. Kütis, Narva Kalev, 14,03; 2. Labent 13,30; 3. Berg, Läti, 12,93.

Teivas — 1. Reisner 3,30; 2. Martin, Tartu Kalev, 3,15 (3,20); 3. Sule, Tartu Kalev, 3,15.

Teatejooks Pärnu-Tallinn — koosseisus 20 Pärnu Vapruse meest, aeg 9 t. 3 min.

Teatejooks Paide-Tallinn — koosseisus 5 järele, aeg 7 t. 13 min. 36 sek.

Dr. A. VEISS

Sise- ja lastehaigused
Kõrgustikupäike

10-11 ja 4-6
(reedel p. l. 4-5)

S. Tartu mnt. 47-a
Kõnetr. 33-26

Rahvamaja »GRAND MARINA«

6-st skp. suurepärase kahekordne eeskava! 2 väljapaistvat hooaja löökpilti!

I. Ilmasensatsioon! Ilmakuulus rekordivõistlus jalgpallis. Klassiline mäng ilma meistri nimele! Harukordne huvi sportlastele ja spordiharrastajale. Haruldasmäid ülevõtteid

„11 kuradit.“

Sportifilm 12 s. jaos võitmatu „11 kuradi“ jalgpallikomando elust ja spordist.

Näitelaval: „Juudi kodune sõõgituba“ koomil. stseen; V. GERIN oma lõõknumbri „Klouni laule“; V. Puusepp; L. Margot — tantse ja t.

Algus kell 6, pühapäeval kell 1 päeval.

II. Esietendus Ameerika uue Lia de Putti'ga, Hollywoodi iludusjumalanna, tõusva tähega EVELYN BRENT'iga

„Kiusatuste keerises“

(Armastuse suurim eksimus.)

Draama hiilg. lav. ja toaletega 8 jaos)

III. Viimaseid päevi:

„Meie politsei filmis“

Hinnad 20 sendist alates.

Kaks arvamist

Toome siin staadioni võistluste kohta arvamised kahelt seesuguselt autoriteedilt, nagu seda on kehalise kasvatuse inspektor E. Idla ja rekordimees J. Villemson.

„Kergejõustikul on kindlat edu,“

lausus insp. E. Idla. Küsitud jätkas: „Ja seda vaatamata kõigele virisemisele. Rekorde on hooajal juba purunenud ja neid puruneb veel järjekindlasti edasi.

Tuleval aastal on kavatsus meie paremaid saavutuste tõstmiseks interneerida ja siis suurlahinguna ette võtta uus kolmikmaavõistlus Poola-Läti-Eesti. (Esimesel sarnasel maavõistlusel jäi Eesti teatavasti kolmandaks. — Toim.)

Üksikutest meestest on Roht kõvasti edenenud. Ta hüppab head Horine'i tehnikast edasi arendatud Western roll'i, kuid mehel nõuab veel viimistlust hoojooks enne hüpet. Arenemisel peaks Roht lahedasti ületama 190. Väga lootust andev mees on narvlane Küttis. Varem oli ta kehaliselt nigel, mille tõttu mehele talvel soovitasin suusatamist. See on mehe jalgadele annud jõudu, kuid puudub veel kiirus ja rinna vibutus hüppekulminatsioonil. T avõib kolmikus ½ meetrit juure võtta ja kauguses jõuda 7-me piirile. Üldiseks arenemise sihiks on mehel kümnevõistlejaks kujunemine. Kettaheitel on Kalkun kindel 43-e mees, kuid tarvitab veel kiirust ja ketta lennu suuremat kõrgust. Feldmann peab olümpia normi, mis on 14.50, kindlasti saama kätte. Raskust tal sellega ei tohiks olla.

Sprinter Schüts peaks algama ABD-st. Kädetöö on tal vale ja puudub korralik start ja kasvav jooks. Poiss on alles täiesti toores. Muidu on tal küll paremad eeldused kui Labendil. Schüts on oma tugeva juntsaka kehaga samast tüübist kui Paddock, Houben ja Körnig.

Beldsinski vajab soodsaid võimalusi, kuna tal nüüd Feischneri juures tuleb iga-päev 10 tundi olla jalul. See on mõistetavalt halvava mõjuga ta saavutusile. Beldsinskil on veel stiili vigu, nii puudub puusatöö ja koostöö õlgadega, mida võimalik parandada paari nädalaga.

Kui meie kergejõustiklased lähevad Amsterdamis, siis tuleb kõrvale jätta püüed auhindadele (see on üle jõu käiv), vaid õppimine ja kogemuste omandamine olgu esiplaanil.“

„Tartu kergejõustikus esikohale!“

Ioh. Villemson lausus sissejuhatusena, et võistlused korraldati õnnetul ajal. Laulupidu tõmbas kogu rahva oma poole. Lonkas ka oma kodumaiste võistlejate osavõtt, kuna nad olid ühe jalaga staadionil ja teisega laulupeol. Seetõttu ei pääsnud staadioni võistlused oma väärtusele vastaval määral maksvusele. Staadioni-võistluste edaspidistel korraldamistel ei tule panna rõhku üksi võistlusküljele, vaid ka spordi üldisele propageerimisele. Viimase õnnestunud algatuseks olid nüüd peetud kaks suurt teatejooksu.

Tallinn ei saanud täieliselt esineda poliitsei-meeskonna puudumise tõttu. Poliitsei viibis teatavasti oma meestega võistlustel Riias Läti poliitsei vastu. Siiski: kui mitte veel tänavu, siis kindlasti tuleval aastal astub Tartu kergejõustiku alal Eestis esikohale. Seda nii üksikute paremate

saavutuste kui ka üldtasapinna poolest. Põhjuseks sellele võiks pidada asjaolu, et Tartus ei ole teised alad saanud esile kerki ja iga noor harrastab seal kergejõustikku. Ka on väiksemas linnas huvi spordi vastu noorte seas suurem.

Üllatas noortest kõige enam Küttis, kes saavutas tähelepanuväärivaid tagajärgi. Märkimata ei saa jätta selle osalise soodustajana staadioni häid radu.

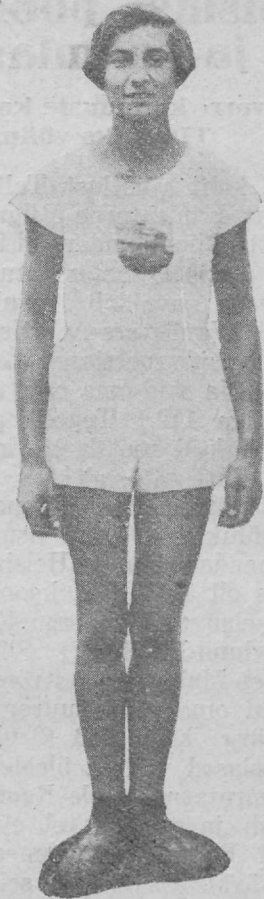
400 meetris oli Korol tore jooksja. Tiisfeldigi osavõtul oleks olnud küsitav: kumb oleks võitnud? Ühe aastaga võidakse 400 meetris meil nii rikkuda 50 sek. piiri. Korol on ehtne 400 ja 800 m tüüp.

Schüts on hea sprinter, kuid tal puudub veel kindlus. Välja paistsid veel Jakobson ja Martinson hüpetes ning Suleteivas ja odas. Neist on osa vaatepiirile ilmunud alles läinud aastal, kuid nüüd juba mõningate võimetega võistlejad.

Rohu hüpe 185 oli tähelepanuväärne, kuid tal ei ole kindlust. Hüppab kord 185 ja teinekord jälle 165!

Rõõmustav on, et kõik alad — jooksud, hüpped ja visked — arenevad ühtlaselt.

Kümnenda juuli paiku otsustatakse kergejõustiklaste saatmine Amsterdamis. Üle nelja kergejõustiku mehe ei tule selle juures küsimusse. Mõningaid vähemaid muudatusi võivad tuua veel Tartus tuleval nädalal peetavad kergejõustiku esivõistlused.

SAARA TEITELBAUM,

Makkabi, püstitas uue 100 mtr. rekordi naistele.

Staadioni kergejõustiku kilde

Võistlustele oli toodud mingisugune kaitseväge kapell. Ainult selle tarvidus oli küsitav. Mürtsudes ja lärmi tehes neelas muusik kõik ruupori kaudu publikule saadetavad sõnad. Nüüd räägitakse võistlustel väga palju ja ei või öelda, et need teatamised igavad oleks. Vastu oksa, peaaegu üksi nende varal võibki hoida publikut elavas kontaktis võistluste käiguga.

Muusik hoolitses aga selle mõnu röövimise eest ja publik oligi jälle kord sunnitud teadmatuse silmi pilgutama möödivatele võistlustele huvi vähenemise taktis.

Siiski oli silmapilk, mil muusika puudumine katastroofi oleks tähendanud. See oli Pärnu teatejooksu meeskonna ilmumisel staadioni suure ruupori ette. Pärnakate pikem ja kõhetum mees 18-ne jooksja paraadi eesotsas lavastas auringil mingit balleti stseeni, vist keiserliku baleriini Preobrasenskaja repertuaarist, millest küll programmi kehvuse tõttu selgust ei saanud. Pika pärnaka pehmed liuglevad liigutused olid küll pisut kooskõlastamatud kapelli marsiga, kuid selle puudumisel poleks Pärnu andekas primadonna sedagi tunnustust välja pigistanud.

Trükitud programmi lehed olid võistluste müsteerium. Neis võis leida pikal otsimisel maailma ja meie tippsaavutusi, siis selgus sealt, et 1. juulil on pühapäev ja sellele järgnev 2. juulil jällegi ootuste kohaselt esmaspäev ning see oligi üldjoontes olulisem tervest sisust.

Nähtavasti olid aga needki teated sõjasaladusteks ja neid hoiti piinliku hoolega laia publiku silmadest kõrvaile. Igatahes oli organisatsioon hoolitsenud selle eest, et ükski poisike neid staadionil ei müüks. Ainult ettevõtlikumad oskasid piletikassast endale programmilehti hankida, kuid neidki oli vähe ja nii ei pääsenud saladused suure avalikkuse ette. Sellest seisukohast oli korraldus siis ka kõige õnnestanum.

Meil on häid atleete, muidugi Eesti mõistete järele, kes kannatavad liigaeglase süttimise all. Klassiline näide sarnastest on kettameister Kalkun. Mees läheb „soojaks“ vast 8—9-dal heitel, mil hakkab ketast üle 42 piiri lennutama, kuna esimesed kolm visket enamikus alla 40 on.

Kõneldakse, et Amsterdamis saavat finaali pääsemiseks ainult 3 heidet teha, kui nii siis on

Kalkuni 43—45-meetrilistel visketel peale võistlust väga küsitav tulu. Asja võiks siiski päästa Amsterdamis kokkuastuv üle maailmise kergejõustiku liidu kongress. Meie esindajad võiks teha seal vastava ettepaneku heidete arvu tõstmiseks või lugema algamist nii ütleme viieteistkümnendast heidest peale.

Keskliidu büroo chef J. Villemson on tuntud väga kasvatatud härrana, kes liigses viisakuses kunagi kitsi ei ole.

Pühapäeval suure megafoni läbi Paide Järvapoegade tervitust ette lugedes, jõudis Villemson õnnelikult allkirjani, kust lugeda oli Järvapoegade esimehe K. Veemi nimi ja kes tervituse ettelugemisel megafoni kõrvale aset oli võtnud.

K. Veemile otsa vaatanult lausus Villemson silmi pilgutamata teksti lõpetades „... allkiri — härra Veemi!“

Õieti on meil ainult kaks suuremat spordiala, millel publik suvel käib — jalgpall ja kergejõustik. Mõlema absoluutne väärtus on ligikaudu null, kuid vaadake kui palju on meelekindlust kaotanud pealtvaatajaid ka kõige viletsamal pallimängul ja kui palju on neid parematel kergejõustiku võistlustel. Vahe on määratu.

Asja lihtne saladus peitub suurel määral reklaamis. Jalgpallimehed käivad juba nädalaid enne suuremat võistlust igat liiki reklaamandmetega ringi, kuni arvataval publikul silmad raku läinud lugemisest ja kuulisest. Kergejõustiku mehed lepivad ühekordse hooletu teatamisega ja arvavad, et asi on korras.

Korras kõik ongi tegelikult, ainult jalgpallimängul jääb publikule ruumist puudu, kuna kergejõustikumeeste jooksmist-hüppamist jälgib luitunud ja tühi tribüün. Erandiks polnud ka möödunud staadioni võistlused, kuna Tallinnas jätkus sel ajal küll rahvast väljamüüdnud tribüüni jaoks. Kontrasti saamiseks palun tulla 9. juulil Rootsi-Eesti jalgpallimaavõistlusele. Arvata on, et seal ei leidu tühja pingi jupikestki.

100 m jooksu lõpetades oli halvasti platseerunud Kesküll väga pahane mingisugusele tagasikutsele stardis, mis talt edu röövis. See pahameel oli täiesti arusaadav. On ju tennisemängijailgi alati kaotatud palli juures reket süüdi, miks ei võinud siis Kesküll kaotuses stardi-Kiilim olla süüdi.

Rootslasi, poolakaid ja soomlasi.

»Virr-varr« koonduste kaotused. — TJK kaks võitu.

Peale kaht võistlust Tallinnas liikus Eskilstuna Kamraterna Riiga, kus I matschil võitis Riia Wanderersi 2:1. Rootslaste mäng jättis lätlastesse tugevama mulje, kui seda avaldab resultaat. Teisel võistlusel Wanderers-Amatiersi koonduse vastu langesid rootslased ohvriks mittevedamisele ja said oma reisi ainsa kaotuse resultaadiga 1:2. Tegelik paremus ja ülekaal oli küll rootslaste, kuid löögid ei tabanud sihti.

Riiast läksid Eskili linna (Eskil on Rootsi pühiku — linna asutaja nimi ja tuna tähendab linna) Helsingi, kus neil vastaseks oli JFK-HJK koondus järgmises koosseisus: Holmberg; Kelin-Sjöberg; Lesch-Nylund-Lindbäck; Silve-Lönnberg-Laaksonen-Malmgren-Aström. Helsingis pühitsesid oma reisi suurema võidu, kuna tagajärg kõlas 5:3 (3:0). Reisiväsinud rootslased võitsid üleolevalt. Eskilstuna Kamraterna ei ole Rootsi kõrgemaid meeskondi ja nendest ei ole pea ükski pääsenud Rootsi rahvusmeeskonna kolmasse särki. Eskilstuna, selle väikse terasetööstuse linna meeskond on oma suurema väljapaistvusena saavutanud mõnel korral häid tagajärgi Rootsi esimeste klubide vastu. Rootslaste juures on esile tõsta nende kindlat mängustiili, kuna meil paiguti sellest ei leidu jälgegi. Viimast võis palli tüdimust tekitava hapumeega konstaterida reedesel staadioni mängul Eskilstuna ja Sport-Kalevi koonduse vahel.

Koonduse mäng oli kõige maotum palli toksimine, mis võistluse vaatamise tegi päris läilaks. Rootslased võitsid enam kui teenitult 3:0 (2:0). Meeldiv oli kaitse töö. Rohkem silma paistis pikakasvuline vasakkaitsja Andersson. Koonduse koosseis oli: Ratnik; Silberg-Neumann; Reinfeld-Piperall-Römmer; Paal-Maurer-Biiber-Idlane (Gerasimov) — Üpraus. Mehed olid eranditult halvad. Maurer rikkus üksikudki korralikumad schansid. Sarnaste „virr-varr“ koondustega ei maksa välja tulla. Võistlust juhtis V. Rõks.

Rootslaste järele tulid soomlased — Turu Palloseura. Kaugelt nõrgem meeskond kui rootslased. Soomlaste väljapaistva mängu aluseks oli jõulikkus, lihtne löök ja jooks. Mängulaad sellejuures päris primitiivne. TJK vorm ei olnud sel matschil kuigi hea ja võit tuli kodulastele õnnega seotud tagajärjega 5:3 (2:0). Teisel poolajal oli TPS juba 3:2 ees.

„Supimeeskonna“ pani TJK välja teisel matschil TPS-i vastu. Merkuuri meeskonda oli paigutatud TJK meeste Einmanni, Saare, Fischeri ja Jolliga. Neist debüteeris viimane tsetrforvardina. Kuigi algvärava tegi „supimeeskond“, oli poolaja seis TPS-i heaks 3:1. Teisel poolajal kihutas Einmann 11 mtr. karistuslöögi hooletult vastu Soome väravavahti, kuna soomlased hiljem nende heaks antud karistuslöögist surmakindlalt tagusid välja 4:1. Lõpuseis tuli kaunis ränk: 5:2 TPS võiduks. Vilistas Tschutschelov, kes oli paiguti liialt pehme ja järjekindluseta oma otsustes.

Võistluste rida jätkus lätlastega. Esimest korda nähti Liibavi noorsoolaste —

Miks Kalev-Sport kaotas rootslastele.

1. Sellepärest, et meie mehed mängisid päikese ja tuule vastu. 2. Sellepärest, et rootslasi toetasid hästi nende mehed publiku hulgast. 3. Sellepärest, et kalevlased-sportlased tundsid liig suurt huvi uute lennukitüüpide vastu. 4. Sellepärest, et saatus oli rootslaste poolt (teine värav). 5. Sellepärest, et meie väravas oli ainult üks mees. 6. Kuid rootslastel oli peale nende väravavahi korra veel väravas abiks meie Oss.

LNJS-i meeskonda. See on jälle üks Läti tõusumeeskondadest, kes tänava esimest korda pääses Läti liiduklassi ja on praegu koos Olimpiaga tabeli esimene — seega pretendent Läti meistri tiitlile.

Lätis on palliresultaatide alal praegu nõiarõng, milles esimene peksab teist, teine hirmsalt kolmandat ja kolmas veel hirmsamalt esimest. Kokkuvõtte sellest, mida lätlased ise teinud, on, et kõik nende meeskonnad olevat ühesugused räbalad.

Tegelikult oligi Liibavi LNJS üks maameeste meeskond, kellega TJK mängis täiesti oma soovi kohaselt. Nõrk vastane lubas TJK-l teha ladusat mängu, mida publikul oli päris kena vaadata. Nõrk on TJK-l kaitse, kellel kohati õige palju tööd oli juba nõrkade Lätigi forvarditega. TJK väravas oli seekord üle hulga aja jälle Lass, kuna nende senise puurivaht Andersoni partii TPS-i vastu oli äärmiselt hädine. Lass võib oma vanade kogemuste põhjal edasi olla Eesti teine väravavaht. Liivar on rohkelt teinud vähjakkäiku. Löögist ei ole tal jälgegi ja liikumises avaldub kangus puusades. Rein on samuti nigel. Ka Kaljoti fighting spirit on läinud liialt lödvaks, pealegi, kus selle väljapaistvus ei ole iialgi olnud ta mänguvõrude hulgas. TJK mängu hoidis ülal meie ja ümbruskonna oludes võrdlemisi tore keskkolmik eesotsas Ellmanniga, kes on tublis vormis ja oli esimene mees väljal. Pihlak ja Fischer on tal kõrval küllalt mõistvad mehed, kuigi pealetungide looja on ikka Ellmann. Tiivad TJK-l Jolli ja Väli näol on nõrgad. Neist on viimane edurivi nõrgem mees. Varemalt oli Väli väljapaistvaks hea jooks, kuid viimastel aegadel on ta kaotanud ka selle. Otse imestada on, kuidas üks mängija oma taktikas hulga mängu aastate peale vaatamata võib ikka jääda puupeaks.

Mängukäigust on märkida: 2. min. on Ellmann-Joll-Ellmann kombiini tulemuseks Ellmann 16 meetri löögiga 1:0 ja minut hiljem teeb Ellmann uuesti toreda 20 meetri löögiga 2:0. Mõlemad pallid läksid üles latti alla ja võis imestada Etsi head löögivormi, mis tal muu tehnilise finessi kõrval ei ole siiski igapäevane asi. 12. min. tegi Etsi püstsöödust Fischer 18 meetrilt 3:0. Kokku oli TJK teinud neli lööki väravale, millest kolm sisse läk-

sid! TJK muutub pisut loiumaks ja Lassil tuleb teha üks paraad üle keskmise. 33. min. on jälle Ellmann see, kes poolristi ette söötab vabale Välile ja viimane lööb platseeritult 4:0, mis oli poolaja seis.

Teisel poolajal pressib TJK enam, kuid väravad ei näigi tulevat. Hävineb kokku paarkümmend esimese järgu schanssi.

24. min. teeb Pihlak jooksu ja kihutab 8 meetrilt 5:0. See oli ta esimene ja ainuke värav, kuna väravakütti oli ähvardanud juba päris kuivale jäämine. Seni oli tal luhtunud pooltosinat schansse. 27. min. on Lätil tõsisem schanss auvärava saavutamiseks, mida nad olid teeninud, kuid ka see ainsamgi läks luhata. TJK pommitas edasi, kuid napi eduga. Pallid läksid kas üle värava Himaalaja tipu sihis või vastu õnnetut väravavahti, kes klopiti löökidega päris pehmeks. Poolaja lõpul tuli veel suminast 6:0, pall käis latis ja joonel, kuid kas ka värava sees — see ainult on küsitav. Vahekohtunik (Hargel), kes üldiselt vilistas hästi, laskis palli siiski keskele viia.

Enne TJK mängu võitlesid lätlased Tartus sealse jalgpalliklubiga. Tartu on viimasel aastal püüdnud olla tõusumeeskonnaks, kuid kaotas nüüd 0:4 (0:1). Esimese poolaja värava tegid lätlased penaltyst.

LNJS-i saavutus teisel matschil Tallinnas — Merkuuri vastu — oli samuti null. Merkuur mängis sihiteadlikult ja elurõõmsalt, nii et nende võit täiesti oma kohal oli. Meeskonnal oli indu, mis otse rõõmustas. Kahjuks oli pealtvaatajaid sel noore meeskonna mängul vähe.

Merkuuri koosseis oli: Kürbis; Peterson 1 — Aljas; Saar — Maasik — Vinkel; Jürgenson — Seegner — Iürisson — Peterson 2 — Estam.

Esimene värav tuli pä. Iürgensoni tsendrusest, mille lätlaste väravavaht Matuns ise võrku löi. Teisel poolajal oli Merkuuril kasutada penalty, kuid selle pöruetas ps. Seegner üle põikpuu. Kümme minutit hiljem — poolaja keskel — lõpetas Seegneri löögist tagasipõrganud palli vs. Peterson kaks: nulliga. See oli lõpu seis. Vahekohtunikuks oli Vinter, kes teatavasti selles ametis ei seisa küllalt kindlalt pükstes.

Koolmann Austraalia maadlusmeister

Austraalia spordiolusid.

Kiri Spordilehele Austraaliast.

Kuid see pole veel midagi.

Terves Austraalias hüpatakse teivast ja kõrgust ilma, et oleks hüpeauke „maandumisel“ — aga hüpatakse, sest on hüppajaid.

Mees tuleb alla, nii et muru mürab, katsub siit-sealt, leiab et kondid kohal ning nähes, et latt paigal kaob kibedus näolt — muigab ning on saavutusega rahul. Pärilise anekdoodina kõlab, et ameeriklane vägisi vastu kohtunikude tahtmist hotellist madratsi kaasa vedas, et maandumist kuidagi mugavamaks teha. Saavutati rekord, mille maksvuse kohta U. S. A. ja Austraalia vahel kirjavahetus kestis üle aasta. Kuid see polnud veel kõik: hotelli omanik nõudis naeltest purustatud madratsi eest 8 naela, mida suuremeelne janki maksis silma pilgutamata.

Miks pole auke? Siinne kergejõustiku liit ja klubid on nii vaesed (kullamaal!), et pole jõudnud omale ehitada välja, mis vastaks kergejõustiku nõuetele. Võistlusi peetakse cricket'i väljadel, mis endast on küll avarad ja siledad muruväljad, kuid ilma jooksu- ja hüppeteeta. Nii jookstakse siin kõik maad rohul. On olemas ainult kaugushüppe auk ja seegi on kusagil välja serval. Harilikudel klubi vahelistel võistlustel kõigub pealtvaatajate arv 2000—7000 vahel, kuna Austraalia esivõistlustel 25000 vaatajat oli. Platside hinnad klubi vahelistel võistlustel 6 penni, esivõistlustel 1 schilling. Võrdlusena olgu rugby ja jalgpall (platsid 2 sch. — 7 sch.), millel pealtvaatajaid harilikult 80—125.000! Finaalil on 150—200.000 harilik nähtus!!

Kui keegi tahab omale ettekujutuse saada ehtsast pörgust, see tulgu siia spordivõistlusi vaatama. Igal meeskonnal on oma kari poolehoidjaid, ühedel käes klubi värvidega lipukesed teistel papist torud ja kui siis see poolehoid ennast väljendab...

Eriti häälerikas on siin õrnem sugu. Nii on see igalpool kergejõustikus, jalgpallis, sõude jne. võistlustel.

Mul oli alati puuvilla nässakas taskus, kui võistlusi jälgima läksin. Panin siis tublid tropid kõrvu ja tegin suu lahti, kui suurtükiväelane enne pauku, kuid ühel ilusal päeval ütles mulle sõber Max, et karju kah Mart, et vaat siis ei saa arugi ja nüüd lasen käia. „Huntidega elad, huntidega hulu“ ja nii tuleb odavam välja.

Austraalia saadab Amsterdamis 21 liikmelise meeskonna, kusjuures iga sportlase peale kuludeks on ette nähtud 400 naelsterlingit.

Neist on väljapaistvamad:

Nick Winter, Pariisi mängude võitja ja ilmarekordimees kolmikhüppes;

Watson, 400 mtr. tõkkeid jooksis mees 0,1 sek. üle ilmarekordi;

R. Pearce, aerutaja, kes siin purustas 2000 meetri ilmarekordi;

Boy Charlton, Pariisi imelaps ujumises. Boyst on nüüd saanud tubli ja tüse noormeis. Praegu on ta 20-aastane ja oma parimas vormis.

Australlased on surmakindlad Boy võidus 1500 meetris.

A Koolmann on Austraalia maadluspubliku lemmik ja teda ei jõuta küllalt kii-

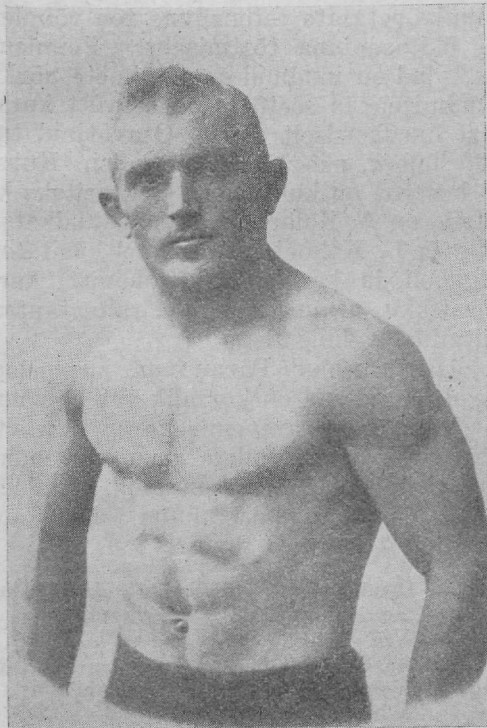
ta ega imestada. Mees maadleb 1926. aastast elukutselisena. On praegu siin võitmatu keskkaalumeister vabamaadluses, mida siin ainsa maadlusviisina harrastatakse. Isiklikult pole kunagi varemalt näinud nii ilust ja võteterikast vabamaadlust, nagu siin on näha. Jalad ja käed käivad kui ussid. Oli juhus näha kord seda „Hackenschmidt nr. 2“, kellena siinsed lehed Koolmanni ristitud. (H. käis oma hülgapäevil siin maadlemas ja praegugi võib iga australlane seletada, kuidas ja mis moodi ta siin vastaseid „keeranud“). Olin nimelt võistlusreisil Queenslandi ning Brisbanis kohtasin Antoni, kes lehe järel vaatama tuli, et kes see eestlane võib olla. Noh läksin siis õhtu ka „rabamist“ vaatama. Seekord oli tal vastaseks G. meister. Mees pani välja kõik, et Antoni võita. Lõi isegi peaga A. kulmu lõhki, nii et pärast võistlust arsti poole tuli pöörata. 12-roundiline võistlus lõppes 7. roundil Koolmanni võiduga. Pealtvaatajaid 6000, kuid kes kisa tegid miljoni eest. Sel õhtul pani K. tasku tšehki 75 naelsterlingi peale. Oli siis ka teine päev kergejõustikku vaatamas. Peale võistlusi näitas mulle Brisbani vaatamisväärsed kohti. Ajasime juttu siit ja sealt. Selgus, et mees ühiskondadesse kavatses sõita — olevat paremad väljavaated.

Olen siin Eestist lahkudes 2 sentimtr. pikemaks veninud ja hulga peenemaks läinud, mida ka juurelisatud pildil näete.

Tervitusega M. S a a r.

Mu aadress: 235—237 King Street.

Melbourne Vic.
Australia.

ANTON KOOLMANN,
Kalev, praegu Austraalia maadlusmeister.

V. A. härra toimetaja!

Lahkudes Eestist lubasin Teile kirjutada sinnest spordist. Teen seda praegu. Mida siin tehakse?

Kõike! kõike!, mis aga maamunal olemas.—

Kergejõustik, ujumine, Austraalia jalgpall, base-ball, rugby, polo, golf, soccer, lacrosse, cricket, maadlus, poks, korvja võrkpall, tennis, rattasõit, aerutamine, igasugused hobuste, koerte ja kitsede võiduajamised (kui viimaseid spordiks võib nimetada) j. n. e.

Algame kergejõustikuga:

hooaeg algab siin oktoobris ja lõpeb märtsiga, väljaarvatud maraton, murdmaa ja tänavajooksud — sellased kuuluvad talihooajale. Kaks kolmandiku hooajast kulub siin klubide vaheliste (inter-club) võistlustele.

Meeskonnad on jaotatud A, B ja C klassidesse, kusjuures iga klubi võib kolm meeskonda (A, B, C.) välja panna.

B klassi võitja läheb järgneval hooajal A-sse, kuna A viimaseks jäänu B-kl. klub, nii on see vastavalt ka C-ga. See on meeskonna sport, sest igal võistlusel kohtavad meeskonnad ning klubi, kes omab kõige rohkem võite, on meister.

Enne Austraalia esivõistlusi (mis eriline suursündmus) peab iga osariik karika ja esivõistlusi, kust võitjad Austr. esiv. saadetakse. Victoria, New South Wales ja Queensland on osariigid kus harrastatakse kergejõustikku, mujal on ta alles tärkamas. Tublim oma jõudude kui ka korralduse poolest on N. S. W.

Kohtunikud on siin ajast ja arust — või nagu ütleb inglane „before the Christ“ — Nii oli mul päris ehmatus (mitteenamüllatus) näha kuis starter (Victorias) 10 yardi jooksjate taga suure kaliibrilist revolvril kahe käega istumise taga hoides ja ise küürutades kõmaka lahti lasi.

KAKS MEISTRIT.

Kettameister Martin Saar ja vasarameister M. O'Brien (rinnal nr. 150) sooritavad sõbraliku „shake'i“ peale oma võitused.

Ameerikalikke tagajärgi

ülikoolide esivõistlustel Ameerikas.

Ameerika ülikoolide vahelised esivõistlused, mis järjekorra poolest tänavu 52 olid, lõppesid Stanfordin võiduga 72 punktiga Cambridge'i 30,75 ja Illinoisi 30 punktiga. Stanfordinlased korjasid peaausjalikult oma võidupunktid hüpetes ja visketes. Võistlustel esines üldse 333 meest 79 ülikooli poolt.

Tagajärjed olid:

100 y. — 1. Bracey, Rice Institut, Texas, 9,6; 2. Simpson, Ohio; 3. Foster, Washington; 4. Hester, Michigan; 5. Engle, Jowa; 6. Hermansen, Northwestern.

220 y. — 1. Bracey 20,9; 2. Simpson; 3. Hensen, Michigan; 4. Engle; 5. Root, Chicago; 6. Lambacher, Ohio.

440 y. — 1. Spencer, Stanford, 47,7; 2. Walter, Northwestern; 3. Snyder, Alabama; 4. Baird, Jowa; 5. Streng, Detroit; 6. Koontz, Georgia.

880 y. — 1. Gist, Chicago, 1.54,4; 2. White, Illinois; 3. Orlovich, sama; 4. Drunson, Rice; 5. Caulum, Jowa; 6. Gordy, Northwestern.

1 miil — 1. Kiser, Washington, 4.17,6; 2. Potter, Michigan; 3. Hansen, Oregon; 4. Elliot, North Carolina; 5. Stine, Illinois; 6. Fields, Indiana.

2 miili — 1. Dave Abbott, Illinois, 9.28,8; 2. Cleaver, Idaho; 3. Frazier, Kansas; 4. Haworth, Pennsylvania; 5. Clapham, Indiana; 6. Bullamore, Wisconsin.

120 y. tõk. — 1. Cane, Ohio, 14,7; 2. Penquite, Drake; 3. Trumble, Nebraska; 4. Pahlmeyer, Wisconsin; 5. Cooper, Michigan; 6. Beard, Alabama.

220 y. tõk. — 1. Cuhel, Jowa, 23,2; 2. Andersson, Washington; 3. Cooper, Michigan; 4. Spence, Detroit; 5. Kane, Ohio; 6. Rokaway, Ohio.

Kaugus — 1. Hamm, Georgia, 7.62; 2. Dyer, Stanford, 7.31,5; 3. Striff, Oregon, 7.20,3; 4. Rice, Ozarks, 7.15,9; 5. Humes, Washington, 7.05,5; 6. Spanler, Kansas, 6.96.

Kilde.

(3. lhk. järg)

Võistlustel oli oma eellugu, mida miniatüürse tiisfeldiaadi nimega vast tohiks ristida. Tallinna politsei sõidu tõttu Riiga 3. juulil olid politseinikud otsustanud staadioni võistlustelt eemale jääda. Kuna selle otsuse läbi Tiisfeld startimisest pidi loobuma, taheti võistlused edasi lükata. See jäi tegemata ja ärapeetud võistlused õigustavad täiel määral selle otsuse. Koroli näol oli Tiisfeldile parem kui hea asemik leitud 400 m jooksus. Tema 51,9 + 30 sm annab küll ja küll Tiisfeldilegi joosta. Ei taha just öelda, et Koroli kiire areng Tiisfeldi kirstukaaneks saab, kuid üheks kirstulauaks vist siiski.

Võistlustel langesid kaks rändauhinda pärisomanduseks: riigiwanema auhind 3000 m meeskonnajooksus Tall. Kalevile ja Eesti Panga auhind sõjaväe meeskonnajooksus ühendatud õppetustele.

2 korda on auhinda kaitsnud:

400 m — Kostrzevski,
1500 m — Petkevitch
5000 m — "
5×200 m — Kalev Tall.
4×400 m — "

Peale selle on Rahn kahel korral 100, 200 ja kauguse auhinda kaitsnud, samuti lätlane Luksins teivashüppe auhinna, kuid mõlemad on oma maal hakanud töölisliidu all startima ja ei tule seetõttu enam arvesse. auhindade kaitsjatena. Kõik ülejäänud auhinnad on ainult ühekordselt võidetud ja jäävad võistlustesse veel vähemalt kaheks aastaks.

Kõrgus — 1. King, Stanford, 1.94,3; 2. Shelby, Oklahoma, 1.92,1; 3. Anson, Ohio, 1.87.

Teivas — 1. Edmonds, Stanford, 4.12,7; 2. Droegemuller, Northwestern, 4.04,1; 3. Pickard, Pittsburgh, 3.96,2; 4. O'Dell, Olemson; Glaser, Marquette; McAtee, Michigan; Cabanias, Rice; Heinson, Illinois; Hess, Minnesota; Albright, Coe — kõik 3.81.

Oda — 1. Bartlett, Michigan, 66.01; 2. Goode, Illinois, 63.91; 3. Rice, Ozarks, 62.41; 4. Kibby, Stanford, 59.65.

Ketas — 1. Krents, Stanford, 45.46; 2. Baldwin, Texas, 45.21; 3. Rasmus, Ohio, 44.37; 4. Hagerty, Jowa, 43.64; 5. Welch, Pittsburgh, 43.24; 6. Nelson, Jowa, 42.27.

Kuul — 1. Rothert, Stanford, 15.16; 2. Krenz 14.79; 3. Brix, Washington, 14.70; 4. White, Kansas 14.67; 5. Lyon, Illinois, 14.64; 6. Forster, Stanford, 14.21.

Vasar — 1. Ketz, Michigan, 49.90; 2. Gwynn, Pittsburgh, 49.37; 3. Dort, Northwestern, 45.20; 4. Nelson, Jowa, 45.16; 5. Lapp, Jowa, 44.51; 6. Ujhelgi, Ohio, 44.48.

Türgi olümpia katsevõistlustel

saavutati küll uusi rekorde, kuid nendega ei ole sultani poegadel Amsterdamis midagi peale hakata, nagu seda näitavad tagajärjed: 100 mtr. Semir 11,2, 200 mtr. Mehmed Ali 24,0 (rekord), 400 mtr. Djesmi 53,6; 800 mtr. Bessim 1.59,5 (rekord); 1500 mtr. Beshad 4.20,6; 5000 mtr. Mustafa Ali 16.00,6; kaugus Haini 643,; kõrgu Haidai 167, teivas 314,5 (rekord!), oda Soudi 46,24 ja ketas 34,31. Viimati nimetatud on „uus hiilgav rekord“!

— Jaapani olümpia katsevõistlustel hüppas Oda kolmikut 15.41 ja kaugust 7.37,7. Kimura hüppas kõrgust 1.90. Odas võitis Sumiyoshi 61.00, kuna Aisava 100 ja 200 mtr. jooksis 10,7 ja 21,6.

— Tommy Loughran kaitses New-Yorgis oma poolraskekaalu poksi maailmameistri tiitlit Jimmy Slaterry vastu. Loughranile tunnustati punktivõit.

— Ungarlased on jalgpallis rängalt lüüa saanud. Viini meister Admira võitis Ungari meistri FTC 6:1 (3:0) ja Viini Rapid Hungariat 4:2 (2:0).

— Hispaania meistriks tuli F. C. Barcelona ja Real Sociedad San Sebastiani vahelisel finaalmatschil F. C. Barcelona tagajärjega 3:1. See matsch oli juba kolmas, kuna kaks esimest lõppesid viigiga.

— Norra kroonprints Olav esindab Norrat olümpiamängudel purjejahtide võistlusel, millest ta osä võtab oma 6-meetrilise venega.

— Davis-Cupi võistlustel tennis võitis Londonis Itaalia Inglit 4:1.

Võimlemisõpetajate täiendus-kursused.

9. juulil algavad Pärnus täienduskursused võimlemisõpetajaile. Praegu elatakse koolivõimlemise alal läbi suurt reformi. Mõjuv seks on olnud kõrgema haridusega võimlemisõpetajate juurevool ja üleriikl. võiml. õpetajate intensiivne töö võimlemise üldtasapinna tõstmiseks. Võimlemisõpetajad on jõudnud oma võimete nõrkuse tundmisele ja seetõttu on osavõtt kursustest harukordselt suur. Osavõtjaid tuleb 200 ümber, neist üle poole naisi. Kursuste kestvus on kuu aega. Lektoriteks kursustel on A. Kalamees, Anna Raudkats, E. Idla ja L. Kalmet. Kursustel käsitatakse algkooli ja keskkooli võimlemist, kergejõustikku, ujumist, mängu, rahvatantse ja rütmilist võimlemist.

Harjutusolud Pärnus on kursustel head. Tarvitada on korralik välti ja võimla.

Võimlemise arenemiseks on tähtis veel kavatsetav õppetundide arvu suurendamine koolides. Praegu on meil võimlemist vaid 2 tundi nädalas, kuna Saksas on 6 tundi ja Soomes 3 tundi.

— Douda püstitas Tschehhi rekordi kuulitõukes tagajärjega 14.31. Teivast hüppas Botava 3.60 ja Jandera jooksis tõkkeid 15,4.

— Marhauer hüppas Kopenhaagenis tugeva taganttuulega kaugust 7.89. Normaalloludes võivat ta ka üle 7.20 hüpata.

— Körnig ja Gerö võistlesid Budapestis 100 meetris. Saksa meister võitis Ungari meistri suure vaevaga. Mõlema ajana märgiti 10,6. Kolmas oli Raggambi 10,9. Samadel võistlustel hüppas Balogh kaugust 722, ketast heitis Marvalits 44.30, Donogan 43.71 ja Toth 41.01. Szeffes lennutas oda 60.95 ja Kesmarki hüppas kõrgust 186. Barsi jooksis 800 mtr. 1.56,0.

— Armas Vahlstedt tõukas Viiburis kuuli 14.37 ja K. Järvinen 14.23. Oda heitis Penttilä 64.80, Lamppu 62.30 ja Suksi 60.22.

— Austerlane Umfahrer parandas Austria kõrgushüppe rekordi tagajärele 190.

... — Norralane Sunde, kes juba 1925. a. heitis oda 66.08, on nüüd saavutanud 65.44. Kaugust hüppas Arild Lenth 712, kõrgust Gunnar Hagen 185.

... — Poola kergejõustiklased on Klumbergi treeningu järele saavutanud järgmisi uusi Poola rekorde. 800 mtr. Malanovski 1.58; 400 mtr. tõkkeid Kostrzevski 56,8, 400 mtr. Biniakovski 50,2; ketast Baran 42,78 ja 4×400 mtr. teatejooksus 3.24,4.

— Luigi Beccali, kes tuli teiseks Prantsuse-Itaalia-Schveitsi võistluse 1500 mtr. jooksul uue Itaalia rekordiga 3.59,6, on nüüd parandanud ka Itaalia 1 miili rekordi ajale 4.20,2.

— Budapestis tõukas Daranyi uue Ungari rekordi kuulitõukes tagajärjega 14.83. Gerö jooksis 100 mtr. 10,6 ja Barsi 1000 mtr. 2.32,6. Szeffes heitis oda 63.96.

— Pariisi esivõistlustel jooksis Ladoumegue 5000 mtr. 15.03,2, Duhour tõukas kuuli 14.71, ketast heitis Noel 41.64 ja teivast hüppas Vintousky 377. Sera Martin jooksis 800 mtr. 1.54,4.

Staadionil

esmaspäeval kell 7 õ.

Eesti-Rootsi maa võistlus

Eesti Jalgpalliliit

Fifa kongress Amsterdumis

Fifa kongressist Amsterdumis, mis seal peeti Olümpia turniiri eel, võttis Eesti esindajana osa meie jalgpalli liidu esimees A. Mänd. Kõneluse põhjal temaga toome siin ülevaate kongressist.

Fifa kongressi võib võrrelda maailma mõne poliitilise kongressiga. Mõlemal pool tehakse palju sõnu ja peetakse tundide pikkuseid debaate. Diskuteeritakse kõrvalasjade üle ja jäetakse kõrvale oluline. Näiliku asjalikkuse peale vaatamata ei jõuta välja asja enese juure.

Kongress arenes võrdlemisi rahulikult, kuigi päevakorral oli palju plahvatusi võimaldavat ainet. Neist mööduti ühetoonilise rahulikkusega, milleks oli komisjonide valimine. Iga keerulisema küsimuse selgitamiseks valiti komisjon — nii tehakse aastast-aastasse.

Alul oli babiloniline keelte segadus. Kongressi senisteks ametliikudeks keelteks on olnud inglise, prantsuse ja saksa keel. Iga kõne tuleb nii ettekandele kolmel keelel, mis võtab määratu aja. Nüüd tegi Uruguai esindaja ettepaneku, et neljanda ametliku keelena võetaks vastu hispaania keel. Itaallased täiendasid seda ettepanekut itaalia keele tarvitusele võtmisega ja lõppeks nõudis portugali esindaja ka oma keelt!

Kui küllalt oli vaieldud, siis otsustati lõppeks jääda kolme endise keele juure, kuid igale lubati tarvitada oma poolt tõlgi leidmisel ükskõik mis keelt.

L.-Ameerika riikidele anti luba oma eriliidu asutamiseks, kuid selle liidu liikmed peavad olema eelkõige Fifa (rahvusvah. jalgpalli liidu) liikmed.

Põlevaks oli muidugi amatöörismi küsimus. „Bacillus professionalis“ on tunginud kõikjale ja seda iseäranis nüüd, mil nii mujal kui ka meil on võimas järjestkasvav spordi merkantiliseerimine. Asi seisab selles, et sport tungib kõikjal leivale! Üksi juba hetkel, mil üks tööline või ametnik saab oma sportliikude saavutuste tõttu parema koha, on amatöörismi mõte kahju saanud. Kui inimesele antakse koht, et ta karistuslöögi kindlalt võrku toimetab või 110 mtr. tõkkeid alla 17 sek. jookseb, siis on see juba tegelikult alus professionalismile.

„Fenomenaalne vinigreti meeskond“ on nimi, mida võib anda Egiptuse pallimeeskonnale, kes Amsterdami olümpia turniiril platseeris neljanda. Poolfinaalis kaotasid nad 0:6 Argentiinale, kuid võistlusel pronksmedalite pärast valmistas egiptlastele suure sauna Euroopa meister Itaalia. Resultaat kõlas 11:3 Itaalia heaks. Kuna enne võistlust vihmas sadas, liikusid muidu ülikiired egiptlased pehmel väljal kui savis ja olid itaallaste poolt korraldatud väravate saju all abitud ohvrid. 11:3 oli olümpia turniiris väravate rekord, mida veel tõstagi oleks võidud. Nii löid itaallased ühe nende heaks antud penalty meelega mööda.

Enne lüüasaamist võitsid egiptlased Türki 7:1 ja portugali 2:1, millega tulid neljandale kohale. Peale turniiri võitsid egiptlased hollandi tugeva rahvusmeeskonna 2:1.

Egiptlased mängivad kohati puhast inglise jalgpalli, millest võib järeldada, et nende esimesed õpetajad palli alal on olnud Albioni pojad. Samas ilmutavad nad

Kesk-eurooplasi äritis P.-Ameerika esindaja etteheide, miks Ungari, Austria ja Tšehhoslovakkia ei saanud oma amatööre Amsterdami turniirile. Ameerika tegi seda teatavasti vaatamata suurtele kuludele ja väikestele tagajärgedele. Veel enam vihastas kesk-eurooplasi taanlane Oestrupi ütetus, et ainult rikkad riigid võivad omale sisse seada jalgpalli professionalismi.

Tšehhoslovakkia esindaja vastas sellele kallale tungile, et nemad on olnud esikujulikult ausad oma ebaamatöörade profideks tunnistamisega. Sellele vaatamata oleks Tšehhoslovakkia saanud oma amatöörid Amsterdami, kuid takistavaks oli kindlusetus, et teiste maade nimelised amatöörid seda ka tegelikult on.

Pomm plahvatas Austria esindaja Hugo Meisli esinemise järele. Mees avaldas arvamist, et vastuoksa — just rikkad riigid võivad hoida nõndanimetatud amatöörismi luksust. Tema arvates on 75% Amsterdumis esinenud amatööridest rahalise tasu poolest paremal järjel kui 75% Austria profisid!

Tähtis otsus oli maailmameistri võistluste sisseseadmise kohta. Põhimõtteliselt otsustati nendest osavõttu lubada nii profidele kui amatööridele. Maailmameistri võistluste määruste väljatöötamiseks valiti komisjon, kuhu kuuluvad Delaunay (Prantsuse), Linnemann (Saksa) ja Meisl (Austria). Maailmameistri võistlused tulevad esmakordselt pidamisele 1930. a. Pidamiskohti on esialgu ette nähtud kolm, kuna lõpulikku valikut seni veel ei ole tehtud. Maailmameistri võistlusi soovivad oma korraldusse saada Saksa (pidamiskohaks Köln), Ungari (pidamiskohaks Budapest) ja Belgia (pidamiskohaks Antwerpen).

Vaielusi tekitas ka järgmise kongressi pidamise koha määramine. Kange soovija oli Egiptus, kes soovis kongressi korraldada Kairos tuleval aastal peetavate Aafrika olümpia mängude ajal. Egiptus leiti liig kauge olevat ja järgmine kongress peetakse tuleval aastal suvistepühade ajal Madridis. 1930 a. kongress peetakse arvatavasti Pudapestis.

Viini suurklubide kooli, mille nad saanud Egiptust tihedalt külastanud Austria meeskondadelt. Nii vahetavad nad ilma mõtlemiseta oma mängu: tormavad äkki lahti kui elusad kuradid, stoppavad siis järsku, nõksutavad kümme korda edasi-tagasi, kuni tuleb ühel meelde, et ka lüüa on tarvis ja kohe järgneb täiesti ootamatult kõva pomm väravasse. Stiilikindlusest egiptlaste juures ei saa sel moel juttugi olla. Kuid see mängu hüplevus koos kolossaalse kiirusega ongi egiptlaste trump.

Peale hollandi võitmist võistlesid egiptlased Schveitsis, kus nad löid Zürichi meeskonna 1:0 ja Baseli koonduse 5:3.

Luksemburis võistlesid egiptlased 30.000 vaataja ees Luksemburi rahvusmeeskonnaga. Tagajärjeks oli viik 1:1.

Poola-Rootsi

maavõistlus peeti Kattovices Saksa vahekohtuniku dr. Bauvensi juhtimisel. Võistluse võitsid poolakad 2:1 (1:1). Vaatajaid oli 35.000.

Kes ennustab Eesti-Rootsi tagajärje?

Auhinnaks hooaja aupääsetäht kõigile liiduvõistlustele.

Esmaspäevase Eesti-Rootsi maavõistluse puhul korraldab E. Spordileht ennustusvõistluse oma lugejate vahel. Pakume lugejatele soodsa võimaluse oma palliprohvettikkude annete avaldamiseks, kuna õige resultaadi ennustaja saab pealegi auhinnana aupääsetähte kõigile võistlustele, mida hooajal korraldab jalgpalliliit. See auhind on välja pandud jalgpalliliidu poolt ja ta väärtust on hinnata 30-le kroonile. Ennustusvõistlusest osavõtuks tuleb allpool trükitud sedel lehest välja lõigata, täita ja saata Spordilehe toimetusele hiljemalt esmaspäeva õhtuks kl. 6.

Krüsi õhkkond Viinis ja Prahas.

Nii Prahas kui Viinis on jalgpalli professionalism praegu vankumisel. Seltid ei suuda rahalise kitsikuse tõttu mängijatele palka maksa, kuigi palgad iseenesest suurendatud. On oodata, et rida klubisid pöörab professionalismi juurest amatöörismile tagasi. Seda on juba otsustanud Praha kuulus Saksa meeskond DFC ja Viini Hakoah. Kontinentaalset palli professionalismi näib ootavat järsk allaminek.

Puhastustöö Inglismaal.

Inglise jalgpalliliit on alustanud ägedat võitlust amatöörismi määruste rikkumiste vastu. Tahetakse hoida selget vahet profide ja amatöörade vahel. Inglise jalgpalliliit on boikoti kuulutanud 12-le amatöörklubile ja edasi 18 klubi karistanud rahatrahviga. Peale selle on 371 mängijat osalt diskvalifitseeritud ja osalt profideks tunnustatud.

Tšehhoslovakkia esivõistlustel

püstitati 9 uut Tšehhoslov. rekordi. Neist on paremad: 110 mtr. tõkkeid Jandera 15,2, 200 mtr. Knenicky 22,6, 400 mtr. Bartel 51,0, maraton Zyka 2.48.51,2, ketas Douda 44,30 ja kahe käega 76,54.

»Spordilehe« ennustusvõistlus Eesti-Rootsi maavõistluse kohta.

Lõputagajärg:

Poolaja tagajärg:

Võistlusest osavõtja nimi ja aadress:

Olümpia pallikilde.

Amsterdami olümpia jalgpalliturniir oli järjekorral viies. Huviring nüüdse turniiri ümber oli kaugelt suurem kui eelmiste ajal. Ka olümpia pallimängud on väiksest eost võrsunud suurejoonelisteks ja uhketeks maailma võistlusteks ja on seepoolest ka peegelpildiks kogu sportlisele arengule üldse.

1908. a. Londonis oli üles antud 7 rahvust kokku 8 meeskonnaga, kuid neistki jäi ilmutata kaks meeskonda. Inglise löi tol ajal Rootsi 12:1 (!). Finaalis võitis Inglise Taanit 2:0.

Teisel olümpia palliturniiril 1912. a. Stokholmis oli võistluses maailmameistri tiitli pärast juba 11 meeskonda. Uuesti olid finaalis vastamisi Inglise ja Taani ja jälle võitis Inglise — seekord 4:2. Osavõtjate seas Stokholmis oli ka Soome, kes võitis siis Itaaliat 3:2 ja Venet 2:1 ja kaotas Inglisele 0:4.

Antwerpenis 1920. a. oli kohal 13 rahvust. Üllatus oli Norra võit Inglise üle 3:1. Selle järelusena ei võtnud Inglise edaspidi enam olümpiapalliturniiridest osa. Põhjuseks teatasid inglased, et neil soovi ei ole välja panna oma amatööre meeskondade vastu, kelle mängijate amatööri pesuehalduse ei ole kuigi kindel. Finaalis Belgia ja Tšehhoslovakkia vahel katkestasid tšehhid võistluse. Seis oli siis 2:0 Belgia heaks ja Belgia tunnistati olümpia võitjaks.

Välis-Euroopa jalgpall leiuati vast alles 1924. a. Uruguai meeskonna Pariisi ilmutamisega. Kohal oli 22 rahvust, mis olümpia palliturniiride osavõtu rekord. Uruguai eksoodid valmistasid Euroopale võimsa üllatuse. Nad mängisid „pihuks ja puruks“ kõik oma vastased ja mõjusid Euroopale jalgpalli ilmutusena.

Ja nüüd Amsterdami turniiril, millest osa võttis 17 rahvust, läks pallihagemoonia täielikult L.-Ameerikale.

Arvatavalt oli Amsterdami palliturniir oma suuruselt viimane sellesarnane olümpiamängudel. Põhjuseks on, et rahvusvah. palliliit hakkab iga nelja aasta järele korraldama jalgpalli maailmameistri võistlusi, mis avatud kõigile — nii profidele kui amatööridele. Need peetakse loomulikult lahus olümpiamängudest, mis jäävad võitlusareeniks ainult puhtavee amatööridele. Uue korraldusega on loota, et võistlustule maailmameistri tiitli pärast astub aastate rea järele jälle jalgpalli isamaa — Inglise.

Ekspeditsiooni kulud üksikutele rahvustele olid äärmiselt suured. P.-Ameerika Ühisriikidele maksis jalgpallimeeskonna Amsterdami saatmine 15.000 dollarit (üle 5½ miljoni senti). Veel rohkem kulusid oli Tšchiilil, kelle meeskonnal võttis olümpiareis 3 kuud aega ja nõudis 20.000 dollarit (7½ miljoni senti) kulusid.

Oli vast veel suuremate kuludega ekspeditsioone, kuid need meeskonnad saavutasid enam edu, kuid P.-Ameerika ja Tšchiili langesid välja kohe esimesel ringil. Nimetatud suured summad visati vaid selleks, et mängida 90 minutit jalgpalli!

O.-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02.

Soovitab kõiksugu spordiabinõusid parimatest kodu- ja välismaa tehastest.

Välismaalt kohale jõudnud ping-pongi kummiga kaetud reketid.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.

Eelmine näitab, et seni tarvitatud knock-out või karikasüsteemil on vabandamatud puudused. Kord kaotanule tuleb kindlasti jätta schanss läbilöömiseks vähemalt järgmisel võistlusel. Üleminek mingile muule süsteemile on tarvilik ja see on ka nüüd tagantjärele leidnud üldisemat tunnustamist.

Onne asi oli, et Uruguai ja Argentiina, kes vaidlematult olid turniiri parimad, ei läinud kokku juba eelmistel ringidel. Sel juhusel oleks üks suur langenud paratamatult ohvriks teisele gigandile. Ja edasi oleks sel korral teise ja kolmandana Argentiina ja Itaalia asemel hõlpsalt võinud platseerida näiteks Saksa või Belgia.

Turniiri peavõitlus kees Ameerika ja Euroopa vahel. Ja Euroopa jäi täiesti alla. Nelja esimese hulgas ainult üks Euroopa meeskond!

Ainsaks lohutuseks jääb, et turniirilt puudusid Kesk-Euroopa riigid ja Inglise. Kuid kas selgi korral Euroopa oleks võitnud, on enam kui küsitav.

Argentiina oli oma võiduga 2:1 Uruguai üle tänavune L.-Ameerika meister, kuid Amsterdami jäi vastupidiselt sama värvate vahekorraga Uruguai edasi maailmameistriks.

Üksteise vastu olid Uruguai ja Argentiina „viimse hingetõmbeni“ võitlevad meeskonnad, kuid ühe võitlusel mõne Euroopa meeskonna vastu hoidsid teise mehed kõige tulisemalt oma mandri meeste poole. Nii karjusid uruguailased Belgia-Argentiina matschil pampaaside meeste poolt ja argentiinlased Uruguai-Itaalia matschil La Plata äärsete ergutamiseks.

Loosimisel puudusid kestad paberirullikeste jaoks. Et neid kuidagi muretseda, saadeti välja käskjalad, kes lähedastest rohukauplustest ostisid kokku kõik huultepliatsid, millega daamid jumestavad oma suukesi. Huulte pliatsid ise ei tarvitatud ja need visati minema, kuid tühjadesse nikkeltopsidesse asetati loosirullikesed rahvuste nimetustega. Loosimist toimetas Hollandi prints-abikaasa Henri ja esimese paarina tõmbas ta välja Hollandi-Uruguai. Seda peeti saatuse kättemaksuks Hollandile, kuna viimane kõige enam kaitses karikasüsteemi. Bergvalli süsteemi, s. t. karikasüsteemi vastaseid, kõige kangemad kaitsjad olid Saksa ja Schweits, kuid nende piüded jäid Amsterdami asjatuks.

Belgia kaotas Argentiinale 3:6, kuid kõrges kaotuses oli rohkelt osaline belglaste kuulsa nimega värvavaht de Bie. Mehe nõrka mängu pandi õnnetuse arvele, mis juhtus de Bie lahkusmisel Brüsselist. Peale oma perekonnaga jumalagajämist viipas juba tänavale olevale de Bie'le veel mitmekordse majapalkonilt tervitusi tema väike 3-aastane tiitar. Õnnetul kombel kaotas väike tüdruk palkonil tasakaalu ja kukkus alla, mille juures ta raskelt vigastada sai. Õnnetuse tõttu jäi de Bie esialgu küll koju, kuid sõitis järele Amsterdami Argentiina matschiks, kuna ilma de Bie'ga belglaste schansid oleks olnud veel väiksemad. Matschil oli aga selge, et mees ei olnud suutnud vabaneda õnnetuse mõjust.

Praeguseks on l.-ameeriklased Euroopale saanud suurteks palliprofessoriteks. Kümne aasta eest ei tuntud neid veel üldse kui pallirahvuseid, veel viie aasta eest hinnati neid väga vähe, kuid praegu on nad maailma parimatena ümbritsetud määratu kuulsuse oreooliga. Nad on Euroopale ja kogu maailmale eeskujuks, kui kõrgele võib areneda pallimängu kunst.

Lõuna-ameeriklaste „mõistatuslik“ edu peitub nende viimseini välja arendatud keha- ja pallivalitsemise võimes, millele seltsivad hea start ja jooks koos keha üldiselt hea kvaliteediga. Kinnitatakse, et iga Lõuna-Ameerika pallimees on allround-sportlane, kes vähemalt viiel spordi alal võimas näitama keskmisi tagajärgi.

Määratu on ka lõuna-ameeriklaste pallitunne ja -instinkt, mida nad mõjuvalt ilmutasid oma eeskujuliku koosmängu ja üksteise mõistmisega. Lõök igast positsioonist, igal juhusel ja iga hinna eest oli nende võitlusloosung.

— Ed. Hamm hüppas Atlantasi kaugust 7.79,5. 18-aastane Rausch saavutas Kasseeis 7.10.

— Ameerika spordiliit otsustas saata olümpiaadile maratonitrupi järgmises koosseisus: Joie Ray, Clarence de Mar, James Henningan, Albert Michelsen, Harvey Frick ja William Agee. Neist stardivad neli, kuna kaks reservi jäävad.

Saksa olümpia kaitsevõistlused.

Lau- ja pühapäeval peeti kogu Saksa maal ringkondade esivõitlusi katsena olümpia mängude vastu. Võistlustel saavutati üldiselt väga häid tagajärgi.

Kesk-Saksa esivõitlustel Dresdenis jooksis 4 meest 800 mtr. alla 1.58. Neist oli esimene Gütting ajaga 1.56,8.

Põhja-Saksa esivõistlustel Bremenis heitis Hargus uue ilmarekordi odas naisetele tagajärjega 38,36 mtr. Kaugust naisetele hüppas Groenevald 5,40 mtr. 10.000 mtr-is võitis Husen 32.16,2, kuna järgmiste — Petri ja Dreckmanni ajad olid 32.20 ja 32.33. 5000 mtr. jooksis Dieckmann 15.31,3, teivast hüppas Beusch 3,70 ja kaugust Köcherhmann 7,52. oda heitis Macke 62,24.

Brandenburgi esivõistlustel Berliinis jooksis Körnig 200 mtr. 21,5, 1500 mtr. jooksis Krause 3.57,2 ja Vichmann 3.57,3. 110 mtr. tõkkeid Trossbach 15,4, 4×400 mtr. Teutonia 3,21,6 (uus Saksa rekord), 100 mtr. Körnig 10,8, 400 mtr. Vilse ja Hübner mõlemad 50,1, 800 mtr. Engelhardt 1.56,4, kaugust hüppas Meier 7,43, ketast heitis Hänchen 43,77.

Lääne-Saksa esivõistlustel Krefeldis sai Houben 100 ja 200 mtr-is lüüa. 200 mtr. võitis Schüller 22,2 (Houben kolmas). Kuuli tõukas Lingnau 14,23, ketast heitis Hoffmeister 42,50, 100 mtr. Jonath 10,6, teine Houben 10,8.

Balti ringkonna esivõistlused peeti Danzigis. Osa võttis ka Peltzer, kes ei ole aga kaugeltki oma hiilgevormis, 1500 mtr. võitis Kositzkovski 4.05, kuna Peltzer poolle maal katkestas. 800 mtr. võitis Javahn 1,59,1, kuna Peltzer oli teine 1,59,2. Oda heitis Maeser 60,91 ja kõrgust hüppas Rosenthal 180.

Lõuna-Saksa esivõistlustel Frankenthalis võitis ketta Schaufefe 44,70, Steinbrenneri 42,69 ees. Kõrgust hüppas Bonneder 1,84 ja 110 mtr. tõkkeid jooksis Velscher 15,3. 100 mtr-is sai dr. Vichmann lüüa Geerlingilt. Võitja aeg 10,4 ja Vichmannil 10,6. Kuuli tõukas Uebler 14,26 ja oda heitis Günther 57,41.

Tšehhoslovakkia-Austria maavõistlus

kergejõustikus andis tšehhidele võidu 82 punktiga austerlaste 38 vastu.

Paremad tagajärjed: 100 m Knenicky T. 11,2, 400 m Kikoripil T. 52,0 ja Geissler A. 52,4, 800 m Kas T. 1.59,6, 1500 m Kittel T. 4,05, teine Nedobity T. 4,08, 5000 m Nedobity T. 15.37,4 (uus T:a rekord), teine Nemecky T. 15,37,6, 4×100 m Tšehhoslov. 45,0, 3×1000 m Tšehhoslov. 8.06, 6, 110 m tõkkeid Jandera T. 15,8. Kaugus Vosolfone T. 660, Beck A. 652, kõrgus Umfahrer A. 174,5, teivas Vottava T. 365, ketas Douda T. 43,0, Vetter ja Vessely A. 39,50 ja 39,46, kuul Douda T. 13,70 ja oda Bezdova A. 55,17.

Meretaguste Amsterdami jõudmine.

Argentiina 66-meheline meeskond on juba Amsterdami jõudnud, järele tuleb veel 14 meest. Austraallased ja l.-aafrikalased on jõudnud Inglismaale ja võtavad osa Inglise esivõistlustest. Tšchiili ekspeditsioon treenerib praegu Berliinis. Sinna jõuavad ka jaapanlased

— L.-Aafrikas hüppas neuu Clark 1.60 kõrgust. Ilmarekord on inglanna Greeni nimel 1.55.